

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

25 mai 2020

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**relative à une prise de position ambitieuse
pendant les négociations sur
le règlement européen sur
les droits et obligations des
voyageurs ferroviaires**

(déposée par Mmes Kim Buyst
et Sarah Schlitz et M. Josy Arens)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

25 mei 2020

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende de inname van een ambitieus
standpunt in de onderhandelingen over
de Europese verordening betreffende de
rechten en verplichtingen van reizigers in
het treinverkeer**

(ingediend door de dames Kim Buyst
en Sarah Schlitz en de heer Josy Arens)

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Dans le règlement (CE) n° 1371/2007, l'Union européenne a établi un ensemble de droits et d'obligations pour les voyageurs ferroviaires. Ces droits prévoient, pour tous les voyageurs, y compris les personnes à mobilité réduite, un niveau minimum harmonisé de protection, d'information et d'assistance. Il traite des droits des voyageurs ferroviaires en matière d'informations, de disponibilité des billets, d'indemnisation en cas de retard, d'annulation ou d'accident, d'assistance gratuite pour les personnes à mobilité réduite et de traitement des réclamations. Bien que la mise en œuvre de ces droits se soit généralement déroulée sans heurts, il semble que cette mise en œuvre n'ait pas été identique partout dans l'Union européenne. De plus, d'autres lacunes ont empêché que ces droits soient pleinement mis en œuvre. À la suite d'une évaluation, la Commission européenne a présenté, le 27 septembre 2017, un ajustement du règlement pour remédier à ces lacunes.

Le Parlement européen a adopté le 15 novembre 2018, à une large majorité, une position bien étayée relative à la proposition de la Commission, assurant une base plus solide aux droits des voyageurs.¹ Le renforcement de ces droits a notamment porté sur les points suivants:

1. des niveaux d'indemnisation plus élevés par rapport au prix du billet en cas de retard: 50 % du prix du billet pour un retard entre 60 et 90 minutes, 75 % pour un retard entre 91 et 120 minutes et 100 % pour un retard de plus de deux heures;

2. limitation du champ d'application des exceptions applicables aux services urbains;

3. obligation, pour les entreprises ferroviaires, de fournir aux vendeurs de billets les données opérationnelles et les informations tarifaires nécessaires pour faciliter les voyages en train. Il convient en effet de déployer des efforts pour permettre aux passagers de réserver un billet direct et un voyage ferroviaire optimal unique. Cela doit permettre de mettre fin aux recherches dans une jungle tarifaire opaque. De plus, en cas de retards, d'annulations et de correspondances manquées dont ils ne sont pas eux-mêmes responsables, les passagers doivent avoir le droit de prendre le train suivant gratuitement;

¹ 553 votes pour, 37 votes contre, 47 abstentions

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Met verordening (EG) nr. 1371/2007 stelde de EU een reeks basisrechten vast voor treinreizigers. Deze rechten voorzien voor alle passagiers, inclusief personen met beperkte mobiliteit, in een geharmoniseerd minimumniveau van bescherming, informatie en bijstand. Ze bevat de rechten die treinreizigers hebben op het gebied van informatie, beschikbaarheid van tickets, compensatie in geval van vertraging, annulering of ongeval, gratis assistentie voor mensen met beperkte mobiliteit en klachtenbehandeling. Hoewel de implementatie van deze rechten over het algemeen soepel is verlopen, blijkt dat dit niet overal in de EU op dezelfde wijze is gebeurd. Bovendien hebben andere tekortkomingen verhinderd dat deze rechten ten volle werden benut. Na een evaluatie presenteerde de Europese Commissie op 27 september 2017 een aanpassing van de verordening om deze tekortkomingen aan te pakken.

In het Europees Parlement werd reeds op 15 november 2018 met een ruime meerderheid een goed onderbouwd standpunt ingenomen ten opzichte van het voorstel van de Commissie, waarbij in een sterker fundament werd voorzien voor de rechten van passagiers.¹ De versterking van deze rechten situeerde zich meer bepaald op de volgende punten:

1. hogere compensatieniveaus ten opzichte van de oorspronkelijke ticketprijs in geval van vertraging: 50 % van de ticketprijs voor een vertraging tussen 60 en 90 minuten, 75 % voor een vertraging tussen 91 en 120 minuten en 100 % voor een vertraging van meer dan twee uur;

2. beperking van het toepassingsgebied van uitzonderingen op de verordening tot stedelijke diensten;

3. verplichting voor spoorwegondernemingen verkopers van vervoersbewijzen de nodige operationele gegevens en tariefinformatie te verstrekken om het reizen per trein te vergemakkelijken. Er moet naar worden gestreefd reizigers de mogelijkheid te bieden om rechtstreekse vervoersbewijzen en één enkele optimale spoorverbinding te boeken. Zo kan een einde gemaakt worden aan de zoektocht doorheen een ondoorzichtige tarievenjungle. Daarenboven moeten reizigers bij vertragingen, annuleringen en gemiste aansluitingen waaraan zij zelf geen schuld hebben, het recht krijgen kosteloos de volgende trein te nemen;

¹ 553 stemmen voor, 37 stemmen tegen, 47 onthoudingen.

4. réduction très substantielle du délai dans lequel les personnes à mobilité réduite doivent informer l'entreprise ferroviaire ou le gestionnaire des gares du besoin d'assistance. Plus précisément, le Parlement européen a réduit ce délai à 12 heures pour les petites gares et à 3 heures pour les gares accueillant entre 2 000 et 10 000 voyageurs par jour, et a proposé de supprimer ce délai pour les gares accueillants plus de 10 000 voyageurs, à condition que la personne ayant besoin d'assistance soit présente en gare au moins 30 minutes avant le départ du train;

5. suppression de la clause de force majeure (conditions météorologiques difficiles ou catastrophes naturelles majeures) en vertu de laquelle les retards ou annulations ne devraient pas être indemnisés;

6. garantie de la possibilité offerte aux voyageurs de prendre des vélos à bord de tous les types de trains, y compris des trains à grande vitesse, longue distance, transfrontaliers et locaux.

Le 2 décembre 2019, après un long processus de négociation, le Conseil des ministres a décidé de prendre une position beaucoup moins ambitieuse que le Parlement européen à de nombreux égards. Concernant les six points essentiels susmentionnés, en particulier, le Conseil a pris les décisions suivantes:

1. indemnisation à hauteur de 25 % du prix du billet en cas de retard de 60 à 119 minutes, et de 50 % du prix du billet en cas de retard de 120 minutes ou plus;

2. possibilité, pour les États membres, de maintenir non seulement les services urbains en dehors du champ d'application du règlement, mais également le transport suburbain et régional de voyageurs, y compris les liaisons transfrontalières;

3. possibilités presque illimitées, pour les entreprises ferroviaires, de refuser l'accès aux données opérationnelles et aux informations tarifaires, et suppression de l'obligation de fournir des alternatives gratuites aux voyageurs disposant de billets directs ou combinés dont la correspondance initialement prévue n'est plus possible;

4. maintien à 48 heures (délai actuel) du délai minimum dans lequel les personnes à mobilité réduite doivent informer la société ferroviaire ou le gestionnaire des gares du besoin d'assistance, pour tous les types de gares;

5. renforcement de la clause de force majeure selon laquelle les retards ou les suppressions des services ne

4. een zeer substantiële inkorting van de termijn waarbinnen personen met een beperkte mobiliteit de spoorwegonderneming of de stationbeheerder in kennis moeten stellen van de behoefte aan bijstand. Meer bepaald brengt het Europees Parlement deze termijnen naar 12 uur voor kleinere stations, naar 3 uur voor stations die dagelijks tussen 2 000 en 10 000 reizigers ontvangen, en schaft het deze termijn af voor stations die meer dan 10 000 reizigers ontvangen, op voorwaarde dat de persoon die bijstand nodig heeft minstens 30 minuten vóór het vertrek van de trein op het betreffende station aanwezig is;

5. het schrappen van de overmachtsclausule (extreme weersomstandigheden of ernstige natuurrampen) waarbij er voor vertragingen of afschaffingen geen compensatie aan gedupeerde reizigers zou moeten betaald worden;

6. het garanderen van de mogelijkheid aan passagiers om fietsen mee te nemen aan boord van alle soorten treinen, ook op hogesnelheidstreinen, over lange afstanden, grensoverschrijdende en lokale treinen.

De Raad van ministers besloot na een lang onderhandelingsproces op 2 december 2019 in haar standpunt op heel wat punten veel minder ver te gaan dan het Europees Parlement. Op de voornoemde zes essentiële punten besloot de Raad meer bepaald het volgende:

1. een vergoeding van 25 % van de ticketprijs voor een vertraging tussen 60 en 119 minuten, en één van 50 % van de ticketprijs voor vertragingen boven 120 minuten;

2. de mogelijkheid voor lidstaten niet alleen stadsvervoer buiten het toepassingsgebied van de verordening te houden, maar ook voorstads- en regionaal passagiersvervoer, inclusief deze verbindingen die grensoverschrijdend van aard zijn.

3. een vrijwel ongelimiteerde mogelijkheid voor spoorwegondernemingen om de toegang tot operationele gegevens en tariefinformatie te weigeren, alsook de schrapping van de verplichting uit de verordening om kosteloze alternatieven te voorzien voor reizigers met rechtstreekse of gecombineerd vervoersbewijzen wiens oorspronkelijk voorziene aansluiting niet langer mogelijk is;

4. het behouden van de minimumtermijn waarbinnen personen met een beperkte mobiliteit de spoorwegonderneming of de stationbeheerder in kennis moeten stellen van de behoefte aan bijstand op de huidige 48 uur, en dit voor alle soorten stations;

5. het versterken van de overmachtsclausule waarbij er voor vertragingen of afschaffingen geen compensatie

devraient pas être indemnisés. Cette clause ne s'appliquera plus seulement aux conditions météorologiques difficiles et aux catastrophes naturelles, mais également aux retards causés par les personnes sur la voie, au suicide, au vol de câble, etc.

6. possibilités presque illimitées, pour les entreprises ferroviaires, d'interdire d'embarquer des vélos dans les trains.

Étant donné que les négociations sur une position de compromis entre le Parlement européen et le Conseil semblent se prolonger indéfiniment, notamment en raison de divergences de points de vue, il convient que la Chambre des représentants confère au gouvernement fédéral le mandat de défendre, au sein du Conseil, une position plus conforme à celle du Parlement européen.

aan gedupeerde reizigers zou moeten betaald worden, waarbij deze niet alleen geldt voor extreme weeromstandigheden en natuurrampen, maar ook bij vertragingen veroorzaakt door personen op het spoor, zelfdoding, kabeldiefstal, enz.

6. een vrijwel ongelimiteerde mogelijkheid voor spoorwegondernemingen om het meenemen van fietsen op treinen te verbieden.

Gezien het feit dat de onderhandelingen over een compromispositie tussen het Europees Parlement en de Raad lijken aan te slepen, onder meer vanwege voornoemde divergente uitgangspunten, is het aangegeven dat de Kamer van volksvertegenwoordigers de federale regering het mandaat geeft binnen het kader van de Raad aan te sturen op een positie die meer bij het Europees Parlement aansluit.

Kim BUYST (Ecolo-Groen)
Sarah SCHLITZ (Ecolo-Groen)
Josy ARENS (cdH)

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

LA CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS,

A. vu les négociations sur le règlement européen sur les droits et obligations des voyageurs ferroviaires;

B. vu l'importance d'un transfert modal dans le domaine du transport de voyageurs, pour le trafic national comme pour le trafic international;

C. vu la résolution de la Chambre du 2 juillet 2015 visant à améliorer la qualité du transport ferroviaire pour les voyageurs à mobilité réduite;

D. considérant que la Belgique n'applique actuellement pas les exceptions autorisées dans le domaine des services ferroviaires urbains, des services ferroviaires suburbains et régionaux;

E. vu l'importance d'une meilleure protection pour les voyageurs qui prennent plusieurs correspondances;

F. vu la nécessité d'informer clairement les passagers à propos de la liaison ferroviaire la plus appropriée;

G. considérant que la convivialité du réseau ferroviaire augmenterait considérablement si l'ensemble du voyage pouvait être réservé en une seule transaction tout en protégeant les droits du voyageur pour l'ensemble de son voyage;

H. soulignant que, dans de nombreux cas, l'article 18, point 8, de la proposition du Conseil, refuse aux passagers le droit à une compensation en cas de retard ou d'annulation;

I. estimant qu'en ce qui concerne la protection des voyageurs, la position du Parlement européen sur le règlement européen relatif aux droits et obligations des voyageurs ferroviaires est beaucoup plus proche de la position de la Chambre des représentants que de la position du Conseil;

DEMANDE AU GOUVERNEMENT FÉDÉRAL:

1. d'œuvrer afin que la position du Conseil dans les négociations sur le nouveau règlement européen sur les droits et obligations des voyageurs ferroviaires aille dans le sens d'un compromis proche de la position du Parlement européen;

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS,

A. gelet op de onderhandelingen over de Europese verordening betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer;

B. gelet op het belang van een modal shift op het vlak van personenvervoer, zowel wat betreft het binnenlandse als het internationale verkeer;

C. gelet op de Kamerresolutie van 2 juli 2015 voor het verbeteren van het treinvervoer voor reizigers met een beperkte mobiliteit;

D. gelet op het feit dat België momenteel geen gebruik maakt van de toegelaten uitzonderingen op het vlak van stadsvervoer, voorstads- en regionaal passagiersvervoer;

E. gelet op het belang van een betere bescherming voor reizigers die gebruik maken van verschillende aansluitingen;

F. gelet op de noodzaak passagiers duidelijke te informeren over de meest geschikte spoorverbinding;

G. gelet op de sterke verhoging van de gebruiksvriendelijkheid van het spoorwegnet indien met één transactie de volledige reis geboekt kan worden, met een bescherming van de rechten van de passagier voor deze hele reis;

H. onderstreept dat het artikel 18, punt 8, zoals bepaald in het voorstel van de Raad, in zeer veel gevallen passagiers het recht op een compensatie voor vertraging of annulering ontzegt;

I. overweegt dat het standpunt van het Europese Parlement over de Europese verordening betreffende rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer, wat bescherming van de reizigers betreft veel dichter aansluit bij het standpunt van de Kamer van volksvertegenwoordigers dan het geval is bij het standpunt van de Raad;

VERZOEKT DE FEDERALE REGERING:

1. het standpunt van de Raad in de onderhandelingen over de nieuwe Europese verordening betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer bij te sturen in de richting van een compromis dat dicht aansluit bij het standpunt van het Europees Parlement;

2. de s'efforcer, en particulier, de supprimer la clause de force majeure, et de ne permettre en aucun cas l'extension de cette clause pour couvrir d'autres cas que les conditions météorologiques extrêmes et les catastrophes naturelles;

3. de s'efforcer à réduire substantiellement le délai endéans lequel les personnes à mobilité réduite doivent informer la société ferroviaire ou le gestionnaire des gares du besoin d'assistance, en ramenant ce délai à 12 heures pour les plus petites gares et à 3 heures pour les gares où le trafic quotidien est compris entre 2 000 et 10 000 passagers, et en supprimant ce délai pour les gares où le trafic quotidien dépasse 10 000 voyageurs;

4. d'œuvrer pour que le champ d'application éventuel des exceptions à l'application du règlement reste limité aux services ferroviaires urbains;

5. de veiller à ce que les voyageurs puissent prendre des vélos à bord de tous les types de trains;

6. d'assurer une meilleure protection aux voyageurs qui prennent plusieurs correspondances en cours de voyage;

7. de veiller à ce que le règlement permette aux voyageurs de réserver facilement des billets directs pour une liaison ferroviaire optimale pour les itinéraires en provenance et à destination de toute gare dans l'Union européenne.

11 mars 2020

2. meer bepaald het schrappen van de overmachts-clausule na te streven, en in geen geval de uitbreiding van deze clausule naar gevallen buiten extreme weersomstandigheden en natuurrampen toe te staan;

3. een substantiële inkorting na te streven van de termijn waarbinnen personen met een beperkte mobiliteit de spoorwegonderneming of de stationbeheerder in kennis moeten stellen van de behoefte aan bijstand, meer bepaald tot 12 uur voor kleinere stations, tot 3 uur voor stations die dagelijks tussen 2 000 en 10 000 reizigers ontvangen, en een afschaffing van de termijn voor stations die meer dan 10 000 reizigers ontvangen;

4. ervoor te ijveren dat het mogelijke toepassingsgebied van uitzonderingen op de verordening tot stedelijke diensten beperkt blijft;

5. ervoor te ijveren dat passagiers fietsen mee aan boord kunnen nemen bij alle soorten treinen;

6. een betere bescherming te garanderen voor passagiers die op hun reis meerdere aansluitingen nemen;

7. te garanderen dat deze verordening er toe zal leiden dat reizigers eenvoudig rechtstreekse vervoersbewijzen via de voor hen optimale spoorverbinding kunnen boeken voor spoorreizen van en naar eender welke halte binnen de Europese Unie.

11 maart 2020

Kim BUYST (Ecolo-Groen)
Sarah SCHLITZ (Ecolo-Groen)
Josy ARENS (cdH)